

**UKLUČI SE I TI!
OBLIKUJMO SVIJET BUDUĆNOSTI DANAS**

**VODIČ ZA RAD VIJEĆA RODITELJA
OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA**

**VODIČ ZA RAD VIJEĆA RODITELJA
OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA**

UKLJUČI SE I TI!

OBLIKUJMO SVIJET BUDUĆNOSTI DANAS

Vodič za rad vijeća roditelja u osnovnim i srednjim školama
ISBN 978-92-9235-292-9

KAZALO

Zahvala	4
Umjesto predgovora	5
Suradnja roditelja i škole nekad	7
Suradnja roditelja i škole danas	8
Tabelarni prikaz zakona koji reguliraju rad i strukturu vijeća roditelja u Bosni i Hercegovini.....	10
Rad u vijeću roditelja	13
Pravilnik o radu vijeća roditelja	14
Poslovnik o radu vijeća roditelja	15
Program rada vijeća roditelja	16
Sastanci	22
Informiranje i javnost rada	23
Dokumentacija i pismohrana.....	24
Informacija o <i>Udrugi za suradnju roditelja i škola u Bosni i Hercegovini</i>	25
Umjesto zaključka	26
Kome se možete obratiti	27
Bibliografija	31

ZAHVALA

Priručnik za rad vijeća roditelja u osnovnim i srednjim školama izrađen je zajedničkim naporima *Udruge za suradnju roditelja i škola u Bosni i Hercegovini* i Odjela za obrazovanje *Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini*. Cilj je ovoga priručnika promicati razinu sudjelovanja roditelja u radu škola, kroz informiranje, kako njih, tako i lokalne zajednice, o uspostavi i radu ovih vijeća.

Realizacija ovoga projekta ne bi bila moguća bez značajnoga doprinosa zavodâ za školstvo i ministarstava obrazovanja u Bosni i Hercegovini, čija su potpora i povratne informacije bile od neprocjenjive vrijednosti.

Također, želimo se zahvaliti na zanimanju, odlučnosti i odlično urađenom poslu *Udruge za suradnju roditelja i škola u Bosni i Hercegovini*, i to osobito članovima:

Amni Haljeta, pedagoginja/profesorica, Bugojno

Halimi Husić, roditeljica, Tuzla

Kati Marjanović, roditeljica, Jajce

Mirku Vrankiću, roditelj, Čapljina

Samiru Haljeti, profesor, Bugojno

Sanji Marić, roditeljica, Gradiška

Senadi Pepeljak, pedagoginja/nastavnica, Tuzla

Suzani Ćelić, pedagoginja/nastavnica, Gradiška

Odjel za obrazovanje Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini

UMJESTO PREDGOVORA

Kada posijete sjeme kineskoga bambusa, te neobične biljke, ništa se, ama baš ništa osim tankog izdanka ne vidi tijekom četiri godine. Za to vrijeme rast se odvija ispod tla, u velikom vlaknastom korijenju što se širi i prodire duboko u zemlju. Ali pete godine, kineski bambus naraste 32 metra.

Mnogo je toga slično rastu kineskoga bambusa. Radite, ulažete vrijeme i trud i činite sve što znate i možete, ali ponekad tjednima, mjesecima, pa i godinama, ne vidite nikakve rezultate. No, budete li strpljivi, nastavite li raditi, doći će i ona „peta godina” i zapanjiti vas rastom i promjenama.

Dragi roditelji, što je to što zapravo znate o školi koju pohađa vaše dijete?

Koliko često dolazite u školu koju pohađa vaše dijete da biste se informirali o uspjehu u učenju i vladanju vašega djeteta?

Jeste li se zapitali koje mogućnosti škola pruža vašemu djetetu - kako organizira redovitu nastavu, slobodno vrijeme, produženi boravak, dodatne programe? Znate li kako možete doći do potrebnih informacija, te na koji način možete upoznati školu s potrebama vašega djeteta? Znate li komu se sve možete obratiti za stručnu potporu?

Vjerujete li da će škola znati prepoznati i moći u najboljem smjeru razviti intelektualne i druge sposobnosti vašega djeteta? Na koji način vi možete dati svoj doprinos promicanju rada škole?

SURADNJA RODITELJA I ŠKOLE NEKAD

Ne tako davno, roditelji su više bili pasivni, nego aktivni promatrači školskoga života, dok se uzajamna suradnja odvijala isključivo preko razrednika razrednoga odjela, koji je dijete pohađalo i to putem:

- redovitih roditeljskih sastanaka, koji su organizirani na inicijativu škole,
- informacija za roditelje (posebni sati gdje je razrednik davao informacije pojedinim roditeljima,
- individualnih razgovora roditelja sa razrednikom (uglavnom zbog nediscipline ili slabih ocjena),
- pisama i telefonskih poziva, i
- rada vijeća roditelja koji su, opet, sazivani isključivo na inicijativu škole.

Osvremenjivanjem obrazovnoga procesa, mijenjala se, kako uloga nastavnika i učenika, tako i roditelja.

Još od 1997. godine *Fond Ujedinjenih naroda za pomoć djeci* (UNICEF) u određenim školama u Bosni i Hercegovini djeluje putem uvođenja metoda interaktivnog učenja. Škola se u potpunosti transformira, što se ogleda u sljedećem: izgledu učionica, rasporedu školskih klupa, metodama i oblicima rada. Učenici su usmjereni učiti kroz vlastitu aktivnost i interakciju s drugima.

A roditelji? Roditelji:

- nazoče sastancima i seminarima,
- razgovaraju s nastavnicima i s njima se dogovaraju kako urediti učionicu, osigurati nastavna i didaktička sredstva,
- raspravljaju o tomu kako utjecati na školsku disciplinu, i
- raspravljaju o tomu kako poboljšati poduku i učenje svoga djeteta.

Roditelji tako dobijaju veoma važnu ulogu u procesu reforme našega sustava obrazovanja.

Nevladina udruga *KulturKontakt* iz Austrije od 1999. godine je organizirala seminare za nastavnike i roditelje. Osnovni im je cilj bio formirati vijeća u kojima će roditelji i nastavnici imati priliku djelovati zajedno. Bila je to jedinstvena prilika upoznati se s više aspekata suradnje, na relaciji: roditelji - nastavnici, škola - tijela lokalne i regionalne samouprave, kao i definirati i osnovati roditeljsko-nastavničke udruge.

Istodobno, nevladina udruga *Catholic Relief Services* (CRS) započinje provedbu projekta osnivanja vijeća roditelja i škola širom Bosne i Hercegovine, kao jednog od oblika organizacije

roditelja, nastavnika i učenika. Osnovano je preko 200 vijeća roditelja i škola i 8 regionalnih središta. Roditelji, nastavnici i učenici nazoče seminarima, konferencijama, zajedno prepoznaju potrebe, predlažu aktivnosti i dolaze do rješenja za pitanja od zajedničkoga interesa.

I organizacije *United Methodist Committee on Relief* (UMCOR) i *World Vision*, radile su na stvaranju partnerstava između škole i roditelja, kao veoma bitnih za reformu bosanskohercegovačkog obrazovnog sustava. Organizacija *BOSPO* iz Tuzle i *Omladinski Komunikativni Centar* (OKC) iz Banjaluke, domaće su udruge koje, između ostalog, u svom radu pružaju potporu i razvoju vijeća roditelja. Ovo su samo neke od organizacija koje su svoje aktivnosti posvetile radu s roditeljima.

Ujedno se zajednički i uz pomoć *Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini* radilo i na definiranju članaka zakona koji se odnose na rad školskih tijela.

SURADNJA RODITELJA I ŠKOLE DANAS

Usvajanjem Okvirnoga zakona o osnovnom i srednjem školstvu u Bosni i Hercegovini, lipnja 2003. godine, poseban naglasak je stavljen na aktivniju ulogu roditelja u odgojno-obrazovnom procesu, a time i na drukčiju ulogu i obveze škole prema roditeljima. Namjera zakonodavca je odgovoriti na potrebu za razvojem povoljne klime u školi kojom dominira duh suradnje, razumijevanja i međusobnog uvažavanja svih sudionika - učenika, roditelja, nastavnika i uprave škole - kao osnove za izgradnju moderne, prije svega humane i demokratske škole, a time i društva u cjelini.

Članak 37.

Škola promovira i razvija trajno i dinamično partnerstvo škole, roditelja i sredine u kojoj žive, u svim pitanjima od značaja za ostvarivanje uloge škole i interesa i potreba učenika.

Škola, roditelji, djeca i lokalna sredina naročito promoviraju i provode programe zajedničkog i organiziranog djelovanja i suradnje u borbi protiv zlostavljanja i zloporabe djece i mladih, borbi protiv droge, alkoholizma i drugih toksikomanija, pušenja i maloljetničke delikvencije, te svih drugih pojava koje ugrožavaju zdravlje i život učenika.

Članak 53.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obvezu, pomoći roditeljima da osnuju vijeće roditelja, čije članove biraju roditelji učenika.

Način i procedura osnutka i rada vijeća roditelja utvrđuje se općim aktima škole.

Vijeće roditelja:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi,*
- b) predstavlja stajališta roditelja učenika školskom odboru,*
- c) potiče angažman roditelja u radu škole,*
- d) informira školski odbor o svojim stajalištima kada ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskoga odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, i*
- e) sudjeluje u izradbi i realiziranju odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi,*
- f) kandidira i bira predstavnike roditelja u školski odbor.*

Slijedi prikaz naziva školskih tijela i strukture njihova članstva po važećim zakonima o osnovnom i srednjem školstvu u Bosni i Hercegovini. Iz tabele se može vidjeti koliko je različita struktura, pa i nazivi školskih tijela koja okupljaju roditelje. Bez obzira na različitosti, bit i polja rada ovih tijela su isti. Uglavnom, pored roditelja u rad vijeća mogu se uključiti i učenici, nastavnici odnosno profesori, uprava škole i zainteresirani predstavnici lokalne samouprave.

Br.	Pregled relevantnih zakona po područjima	Naziv školskog tijela	Članstvo
1.	Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH	Vijeće roditelja (čl. 53)	Roditelji
2.	Republika Srpska Zakon o osnovnom obrazovanju i vaspitanju	Savjet roditelja (čl. 135)	Roditelji
	Republika Srpska Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju	Savjet roditelja (čl. 105)	Roditelji
3.	Unsko - sanski kanton Zakon o osnovnom i općem srednjem obrazovanju	Vijeće roditelja-škole (čl. 160)	U osnovnoj školi 18 roditelja i 3 nastavnika, u srednjoj 8 roditelja i 2 nastavnika
4.	Posavski kanton Zakon o osnovnom školstvu	Vijeće roditelja (čl. 87)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici, zainteresirani članovi zajednice
	Posavski kanton Zakon o srednjem školstvu	Vijeće roditelja (čl. 48)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici, zainteresirani članovi zajednice
5.	Tuzlanski kanton Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju	Vijeće roditelja (čl. 97, izmjena čl. 23)	Roditelji
	Tuzlanski kanton Zakon o srednjem obrazovanju	Vijeće roditelja (čl. 148)	Roditelji
6.	Zeničko - dobojski kanton Zakon o osnovnoj školi	Vijeće roditelja (čl. 67)	Roditelji
	Zeničko - dobojski kanton Zakon o srednjoj školi	Vijeće roditelja (čl. 109)	Roditelji
7.	Bosansko - podrinski kanton Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju	Vijeće roditelji-škola (čl. 74)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice
	Bosansko - podrinski kanton Zakon o srednjoj školi	Vijeće roditelji-škola (čl. 126)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice
8.	Srednjobosanski kanton Zakon o osnovnoj školi	Vijeće roditelja (čl. 89, izmjena čl. 17)	Roditelji, predstavnici škole (učitelji, učenici i administrativno osoblje škole) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice (većinu čine roditelji)
	Srednjobosanski kanton Zakon o srednjoj školi	Vijeće roditelja (čl. 80, izmjena čl. 15)	Roditelji, predstavnici škole (nastavnici, učenici i administrativno osoblje škole) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice (većinu čine roditelji)
9.	Hercegovačko - neretvanski kanton Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju	Vijeće roditelja i škole (čl. 105, izmjena čl. 57)	Roditelji čine natpolovičnu većinu
	Hercegovačko - neretvanski kanton Zakon o srednješkolskom odgoju i obrazovanju	Vijeće roditelja i škole (čl. 61, izmjena čl. 17)	—
10.	Zapadnohercegovački kanton Zakon o osnovnom školstvu	Roditeljsko vijeće (čl. 82)	Roditelji Statutom škole se definiše izbor
	Zapadnohercegovački kanton Zakon o srednjem školstvu	Roditeljsko vijeće (čl. 49)	Roditelji Statutom škole se definiše izbor
11.	Kanton Sarajevo Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju	Vijeće roditelja (čl. 100)	Po jedan roditelj učenika/učenica iz svakog odjeljenja
	Kanton Sarajevo Zakon o srednjem obrazovanju	Savjet roditelja (čl. 142)	Po jedan roditelj iz svakog odjeljenja škole
12.	Kanton 10 Zakon o osnovnoj školi	Roditeljsko vijeće (čl. 90)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice
	Kanton 10 Zakon o srednjem školstvu	Roditeljsko vijeće (čl. 73)	Roditelji učenika, nastavnici, školska administracija, učenici i zainteresirani članovi zajednice
13.	Brčko Distrikt Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko Distrikta BiH	Vijeće roditelja (čl. 133)	Roditelji

Naziv školskog tijela (ako ima dva ili više naziva – druge mogućnosti)	Članstvo	Procedure osnutka i način rada vijeća
—	—	Utvrđuju se općim aktima škole
—	—	Utvrđuju se statutom škole
Savjet roditelja i savjet učenika mogu djelovati u zajedničkom savjetu	Roditelji, nastavnici, učenici, zaposleni u školskoj administraciji i predstavnici lokalne zajednice	Utvrđuju se statutom škole
—	—	Utvrđuju se pravilima škole
—	—	Utvrđuju se općim aktom škole
—	—	Utvrđuju se općim aktom škole
Vijeće škole i roditelja (čl. 98)	Roditelji, nastavnici i učenici	Donosi ministar (izmjena čl. 23)
—	—	Donosi ministar
—	—	—
—	—	—
—	—	Utvrđuju se općim aktima škole kao i od strane svakog vijeća nezavisno
—	—	Utvrđuju se općim aktima škole kao i od strane svakog vijeća nezavisno
Može se formirati udruga roditelja i nastavnika (radi saradnje s lokalnom zajednicom)	—	Utvrđuju se općim aktima škole i statutom vijeća
Može se formirati udruženje roditelja i nastavnika	—	Utvrđuju se općim aktima škole i statutom vijeća
—	—	Utvrđuju se općim aktom škole
—	—	Utvrđuju se općim aktom škole
Škola može osnovati učiteljsko-roditeljsko vijeće (čl. 83)	Predstavnici učiteljskog vijeća i predstavnici vijeća roditelja	Utvrđuju se Statutom škole
Škola može osnovati nastavničko-roditeljsko vijeće u srednjoj školi (čl. 50)	Predstavnici nastavničkog vijeća i predstavnici roditeljskog vijeća	Utvrđuju se Statutom škole
Od predstavnika učenika/učenica, roditelja učenika/učenica, nastavnika/nastavnica i drugih zainteresiranih faktora nastavnog rada formira se tijelo koje će koordinirati određene aktivnosti značajne za rad škole (čl. 101)	Učenici, roditelji, nastavnici i drugi	—
—	—	Regulira se poslovnikom koji donosi savjet roditelja uz saglasnost direktora
—	—	Definirani općim aktima škole
—	—	Definirani općim aktima škole
—	—	Utvrđuje se pravilima škole

Osim u slučajevima u kojima je to propisano zakonom, škola određuje najpogodniju strukturu vijeća roditelja. Vijeće roditelja se osniva u rujnu, za tekuću školsku godinu.

Mandat članova vijeća traje od jedne do četiri godine, s mogućnošću ponovnoga izbora članova iz prethodnoga saziva.

Način osnutka i rada vijeća roditelja utvrđuje se zakonom kantona, odnosno Republike Srpske i Brčko Distrikta, a može se propisati pravilnikom i poslovnikom o radu, kojeg donosi vijeće roditelja sukladno općim aktima škole ili prema pravilima koje donosi ministar.

ŠKOLSKI ODBOR I VIJEĆE RODITELJA

Okvirni zakon o osnovnom i srednjem školstvu Bosne i Hercegovine, kao pravo i obvezu roditelja navodi i redovitu informiranost, konzultiranje i praćenje rada školskoga osoblja, te kvaliteta škole, kako bi mogli pratiti napredak svoje djece. Roditelji ovo ostvaruju putem svojim izabranih predstavnika, što je regulirano navedenim člankom Okvirnoga zakona.

Od velikog je značaja da izabrani roditelji redovito i kvalitetno komuniciraju s ostalim roditeljima, koji su ih izabrali i koje predstavljaju, kako bi predano predstavljali sve roditelje pred upravom škole, izražavajući istinski potrebe svih roditelja i učenika škole.

Članak 28.

Pravo i obveza roditelja je redovito informiranje, konzultiranje i praćenje obrazovnog napretka svoje djece, kao i pravo da prate i vrednuju rad ravnatelja, nastavnika i drugog školskog osoblja, te kvalitetu rada škole u cjelini.

Roditelji imaju pravo i obvezu, u interesu svoje djece i putem svojih predstavnika u školskim organima i tijelima i putem svojih asocijacija, na svim razinama odlučivanja, sudjelovati u odlučivanju o pitanjima od značaja za rad škole i funkcioniranje obrazovnog sustava uopće.

RAD U VIJEĆU RODITELJA

Poštujući Okvirni zakon, te entitetske i kantonalne zakone o školstvu, škola je dužna omogućiti osnivanje i osigurati svu nužnu potporu za nesmetan rad vijeća roditelja. Na početku školske godine, na roditeljskom se sastanku roditelji upoznaju s:

- obvezama roditelja, te obvezama škole u radu vijeća, sukladno općim aktima škole,
- kriterijima za izbor članova vijeća,
- pozitivnim primjerima iz prakse glede suradnje roditelja i škole.

Veoma je važna uspostava partnerstva članova vijeća roditelja, s ostalim roditeljima na razini razrednoga odjela glede razmjene informacija.

Pretpostavke za uspješnu suradnju škole i roditelja su: uspostava partnerskoga odnosa, uz međusobno poštovanje i uvažavanje, te pružanje prilike da znanja i vještine nastavnika i roditelja budu uporabljene u zajedničkom odgoju i obrazovanju djece.

Način osnutka i rada vijeća roditelja utvrđuje se pravilnikom i poslovnikom o radu, kojega donosi vijeće roditelja sukladno važećim zakonima i podzakonskim aktima.

Vijeće roditelja ima:

- predsjednika vijeća,
- zamjenika predsjednika vijeća,
- tajnika vijeća.

Način izbora rukovodstva, kao i ostale odgovornosti regulirane su pravilnikom o radu.

Predsjednik vijeća roditelja:

- organizira i vodi sastanke, predlaže dnevni red sastanaka,
- potpisuje dokumente vijeća,
- predstavlja vijeće u školi i izvan nje.

Zamjenik predsjednika vijeća pomaže predsjedniku u njegovu radu, i obnaša dužnost predsjednika, ukoliko je predsjednik spriječen.

Tajnik vijeća:

- vodi zapisnik na sastanku vijeća roditelja,
- izvješćuje članove vijeća o održavanju sljedećega sastanka,
- obavještava ostale roditelje o odlukama donesenima na sastanku, putem oglasne ploče ili drugog oblika obavješćivanja,
- odgovara za točnost zapisnika i zaključaka, koji su doneseni na sastancima,

a radi i druge administrativne poslove, koje mu povjeri predsjednik.

Pravilnik o radu vijeća roditelja

Pravni dokument koji pobliže definira i detaljnije regulira rad vijeća roditelja je pravilnik o radu. Njime se definiraju konkretni ciljevi određenoga vijeća roditelja i načini donošenja odluka, zatim tijela i funkcije koje čine vijeća roditelja, način izbora i određivanje odgovornosti članovima vijeća. Pravilnik o radu definira poziciju vijeća roditelja u odnosu na druga tijela u školi - stručna i upravna tijela, kao i vijeće učenika. Pravilnik o radu se može mijenjati tijekom rada, odnosno prilagođavati potrebama vijeća.

Osim toga, pravilnik o radu poslužit će kako bi vaše cjelokupno iskustvo o radu u vijeću roditelja bilo predočeno na precizan i jasan način, onima koji dolaze.

Pravilnikom o radu uređuje se i izbor i mandat članova vijeća, njihova prava i obveze, djelokrug rada, zastupanje i predstavljanje, te druga pitanja značajna za rad vijeća roditelja.

Pravilnik o radu definira sljedeće:

- opće odredbe,
- izbor članova vijeća i njihova prava i obveze,
- djelokrug rada vijeća,
- povjerenstva vijeća,
- javnost rada, i
- prijelazne i završne odredbe.

Pravilnik o radu vijeća, kao i njegove izmjene i dopune, usvaja vijeće uz suglasnost školskoga odbora, na temelju članaka statuta škole koji se odnose na osnutak i rad vijeća.

Poslovník o radu vijeća roditelja

Vijeće roditelja treba imati i svoj poslovnik o radu kao interni dokument, koji donosi i usvaja vijeće na svom sastanku. Njime se regulira vođenje sastanaka, procedure donošenja odluka i druga pitanja vezana za rad vijeća. Poslovnik o radu izrađuje se na temelju pravilnika o radu i sadrži sljedeća područja:

- ✿ opće odredbe,
- ✿ poslovni red sastanaka:
 - sazivanje sastanaka,
 - tijek sastanaka,
 - odlučivanje i glasovanje,
 - javnost rada,
 - zapisnik:
 - o redni broj, mjesto, nadnevak i vrijeme održavanja sastanka,
 - o popis s imenima nazočnih članova i članova koji ne nazoče sastanku,
 - o predloženi i prihvaćeni dnevni red,
 - o tijek sastanka s naznakom sudionika u raspravi, te bit rasprave,
 - o rezultati glasovanja i formuliranje donesenih stavova,
- ✿ radni materijali i dokumentacija (kodeks ponašanja ili program rada - sadrže detaljne propise i planove za rad vijeća roditelja),
- ✿ radna tijela i timovi,
- ✿ suradnja sa stručnim i upravnim tijelima škole, vijećem učenika, predstavnicima tijela jedinica lokalne samouprave, ustanovama i organizacijama, koje se bave pitanjima mladeži,
- ✿ konstituiranje novoizabranog saziva vijeća roditelja i primopredaja dužnosti,
- ✿ prijelazne i zaključne odredbe.

Poslovnik stupa na snagu odmah nakon njegova usvajanja na sjednici vijeća roditelja.

Program rada vijeća roditelja

Vijeće roditelja trebalo bi na početku svoga mandata izraditi program rada, kako bi kvalitetno radilo. Program treba sadržavati aktivnosti koje vijeće ima namjeru provoditi iz mjeseca u mjesec. Rujan, obično, karakterizira uspostava i planiranje rada vijeća, odnosno:

- ✿ konstituiranje vijeća, izbor članova, struktura,
- ✿ izradba i usvajanje pravilnika i poslovnika o radu,
- ✿ izradba i usvajanje programa rada,
- ✿ izvješće o radu za prethodnu školsku godinu,
- ✿ informiranje i upućivanje u rad škole

Rad vijeća bi također trebao predvidjeti praćenje tijeka i kvaliteta izvršavanja predviđenih poslova i zadaća.

Komunikacija koju škola, njezina stručna i upravna tijela ostvaruju s roditeljima od izuzetne je važnosti za upoznavanje roditelja s napretkom djece u školi i razmjenu metoda rada sa djecom. Jednako je bitno zajednički raditi na uklanjanju problema u praćenju nastave, učenju i vladanju.

Roditelji mogu i izravno surađivati s nastavnicima u pojedinim nastavnim jedinicama, uključujući se u realizaciju nastavnih sadržaja kao primjerice, u okviru dana profesionalne orijentacije u kojima predstavljaju različite aspekte svojih zanimanja. U praksi, roditelji također daju svoj doprinos i u organizaciji izvannastavnih aktivnosti - kao treneri u športskim ekipama, dajući sate crtanja, sviranja, glume, pomažući pri vođenju ekološke sekcije, pokretanja biltena, organiziranju ekskurzija, športskih manifestacija i natjecanja, obilježavanju školskih svečanosti, itd.

U nastavku su primjeri aktivnosti vijeća roditelja širom Bosne i Hercegovine.

PROFESIONALNA ORIJENTACIJA - BUGOJNO

U Gimnaziji Bugojno je u 2005./06. i 2006./07. školskoj godini, kao rezultat dugogodišnjeg uspješnog rada vijeća roditelja, prepoznata mogućnost sudjelovanja roditelja u programu rada škole. U okviru programa rada razrednih odjela, po razredima, u tijeku školske godine realizira se aktivnost „gost razrednog odjela” gdje roditelji učenika škole gostuju i posjećuju ove sate s ciljem upoznavanja i informiranja učenika sa značajkama svojih zanimanja, što doprinosi kvalitetnijoj pripremi učenika za buduće školovanje i kvalitetnijem ostvarenju programa profesionalne orijentacije u školi.

„GITARIJADA” - BUGOJNO

Glede kvalitetnije organizacije slobodnoga vremena mladeži i razvoja njihova stvaralaštva, Vijeće roditelja Gimnazije Bugojno je dva puta uspješno realiziralo manifestaciju „Gitarijade”. Članovi Vijeća roditelja su se podijelili u timove za organizaciju: jedna skupina roditelja je vrlo uspješno prikupila sredstva od privatnog sektora u okviru jedinice lokalne samouprave i osigurala kvalitetne nagrade za sudionike, druga skupina roditelja je s učenicima i nastavnicima radila na prikupljanju materijala i osmišljavanju scene, treća skupina je kreirala i uradila pozivnice i glasačke listiće za publiku. Poseban tim roditelja lobirao je glazbene autoritete u okviru lokalne zajednice, za sudjelovanje u radu ocjenjivačkoga suda. Zajednički rad roditelja, učenika i nastavnika doveo je do vrlo uspješne organizacije ove manifestacije koja je poslije postala prepoznatljiva i poprimila i širi karakter od lokalne manifestacije. Učenici i drugi mladi ljudi zblížili su se s roditeljima i razvili kvalitetne odnose povjerenja i suradnje.

DAN MJESNE ZAJEDNICE - SIMIN HAN (TUZLA)

Vijeće škole i roditelja O.Š. „Simin Han” sudjelovalo je u obilježavanju dana Mjesne zajednice. Roditelji i nastavnici su pripremili osvježavajuća pića, kolače i sendviče. Prikupljena sredstva od prodaje tih proizvoda predali su Vijeću učenika. Učenici su planirali trošenje ovako prikupljenih sredstava u korisne svrhe.

VLADANJE UČENIKA - SIMIN HAN (TUZLA)

Roditelji Osnovne škole su na roditeljskom sastanku u osmom razredu, u kojem je bilo nemoguće održati sat zbog loše discipline - odlučili svaki dan dolaziti na sate, pratiti ponašanje učenika, bilježiti i informirati ostale roditelje, uspostavili su i kontakt s roditeljima upravo tih učenika koji su ometali rad na satima. Nakon nekog vremena ponašanje učenika se poboljšalo, uspostavila se radna disciplina i na kraju je postignut dobar uspjeh tog razreda.

SIGURNOST U PROMETU - TUZLA

Sigurnost djece je i roditeljima i nastavnicima najvažnija! Na regionalnom putu Tuzla - Zvornik, svakodnevno su djeca O. Š. „Simin Han” bila u neopasnosti: bilo je prometnih nezgoda u kojima su uglavnom stradala djeca. Na inicijativu roditelja pokrenuta je kampanja u suradnji sa školom i jedinicom lokalne samouprave. Roditelji - policajci organizirali su dežurstvo kada djeca idu i vraćaju se iz škole, jedinica lokalne samouprave je osigurala boju, kojom su djeca s nastavnicima isrcitala pješački prijelaz, mladež i škola održali su edukativne radionice za roditelje i učenike o prometnoj kulturi, roditelji partnerske škole iz Freiburga (Njemačka) su poslali semafor, a predstavnici lokalnih udruga građana pisali su pisma općini, komunalnoj službi, gradonačelniku, Federalnom ministarstvu za promet, i drugima. Kada to roditelji žele, moguće je animirati cijelu zajednicu za dobrobit djece! Ovakvih primjera ima u cijeloj Bosni i Hercegovini, budući da je tema jako bitna roditeljima.

ZDRAVSTVENA HIGIJENA — TUZLA

U Gimnaziji u Tuzli, roditelji, mišljenja da školskim sustavom nije dovoljno obuhvaćena zdravstvena zaštita djece i mladeži, na sastanku Vijeća roditelja pokrenuli su inicijativu educirati učenike o zdravstvenoj higijeni. Predavači i voditelji radionica, s učenicima će biti predstavnici roditelja te škole, a po struci su liječnici, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici, pravnici.

REGULIRANJE RADA ZAKONOM — TUZLANSKI KANTON

Ako želimo da neka promjena nađe svoje mjesto u jedinici lokalne samouprave, da bude prihvaćena, onda ona mora biti predviđena i zakonom. A da bismo promijenili ili dodali neki članak zakona, treba imati volje i mnogo i strpljenja.

Vijeća škole i roditelja Osnovne škole „Simin Han” i Osnovne škole „Brčanska Malta” koja su prepoznala važnost postojanja vijeća škole i roditelja, kao modela suradnje jednih i drugih, i zajedničkoga rada na polju obrazovanja, uz mnogo truda i strpljenja, preko javnih rasprava i okruglih stolova uspjeli su uspješno podastrijeti prijedlog za usvajanje novoga članka zakona, koji upravo regulira njihov rad. Aktivnost oko promjene zakona o osnovnom školstvu u Tuzlanskom kantonu vodio je Regionalni centar vijeća škole i roditelja, koji je skupštinskom povjerenstvu za obrazovanje podastro prijedlog uz obrazloženje, u prilog prihvaćanja toga članka. Skupština je prihvatila prijedlog, pa je tako rad vijeća škola i roditelja kroz članak 98. Zakona, postao zakonski reguliran.

RENOVIRANJE ŠPORTSKE DVORANE — VAREŠ

Na sjednici Vijeća roditelja O. Š. „Vareš” ustanovljen je problem dvorane za tjelesni odgoj, koja je neodgovarajuća za obavljanje nastave tjelesnoga odgoja. U dvorani je uništen parket, a dvorana nije opremljena potrebnim spravama, te je neprimjereno osvijetljena. Osobito je loše stanje svlačionica i mokrih čvorova. Dva roditelja, inače građevinski inženjeri, ponudili su se napraviti projekt za sanaciju dvorane i pokušati osigurati donatore koji bi sve to i financirali. U vrlo kratkom roku nacrt projekta je bio gotov, te predložen potencijalnim donatorima i osigurana su potrebna financijska sredstva. Nakon toga je uslijedio finalni projekt sanacije i zahvaljujući njima, dvorana za tjelesni odgoj je temeljito renovirana: promijenjen je parket, krov, postavljena nova rasvjeta, nabavljene nove potrebne sprave, postavljena nova aluminijska stolarija i izvršena temeljita rekonstrukcija svlačionica i mokrih čvorova. Sada je ova dvorana jedna od najmodernijih i najopremljenijih u Zeničko-dobojskom kantonu.

ŠKOLSKI ČASOPISI, HUMANITARNA AKCIJA — MOSTAR

U ovoj akciji na inicijativu i uz pomoć Vijeća roditelja i škole IV Osnovne škole Mostar, školski listovi „Leptirić” i „Leonardo” ugledali svjetlo dana. Ta suradnja roditelja, kroz Vijeće, nastavila se i u svakom sljedećem broju, tako da ova dva časopisa redovito izlaze svaka tri mjeseca. List „Leonardo” izdaju učenici četvrtoga razreda, a „Leptirić”, učenici trećega razreda. Vijeće roditelja i škole realiziralo je akciju „Darujmo jedni druge”. Poklon- paketići darovani su djeci iz Dječjeg sela u Mostaru i članovima „Centra za stare i iznemogle osobe”.

DANI RODITELJA — SARAJEVO

Vijeće roditelja O. Š. „Isak Samokovlija” organizira Dane roditelja, odnosno predavanja i radionice na kojima zajedno sudjeluju roditelji, učenici i nastavnici, te okrugle stolove s aktualnim temama, rasprave roditelj-učenik-nastavnik. Već nekoliko godina u ovoj školi roditelji obilježavaju svoj dan u okviru kojega učenici pripreme prigodan program, a roditeljima se prezentira dosadašnji rad uprave škole. Roditeljima je pružena prilika da budu upućeni u problematiku škole i da sudjeluju u radu radionica, svatko sukladno svojim mogućnostima i sposobnostima.

OKRUGLI STOLOVI O AKTUALNIM TEMAMA — SARAJEVO

Vijeće roditelja O. Š. „Meša Selimović” organizira okrugle stolove o aktualnim temama, kao što su: narkomanija, ekologija, sigurnost učenika, nenasilno rješavanje konfliktnih situacija, zatim studentske posjete drugim školama glede zbližavanja i razmjene iskustava.

RASPRAVE, OKRUGLI STOLOVI, PUTOVANJA — HRASNICA (SARAJEVO)

Vijeća roditelja II Osnovne škole i IV Osnovne škole Hrasnica upriličuju zajedničke rasprave i radionice s ciljem uključivanja roditelja u život i rad škole; okrugle stolove s aktualnim temama, te potiču angažman roditelja za određena predavanja, sukladno njihovim profesijama. Organiziraju zajednička kviz-natjecanja za učenike, roditelje i nastavnike, putovanja radi upoznavanja i promoviranja međuvjerske i međunacionalne suradnje i tolerancije, kao i što boljeg upoznavanja tradicija i kultura svih naroda koji žive na prostorima Bosne i Hercegovine.

IZVANNASTAVNE AKTIVNOSTI, HUMANITARNA AKCIJA — BANJALUKA

Vijeće roditelja O. Š. „Borisav Stanković” se intenzivno uključuje u organiziranje izvannastavnih aktivnosti. Roditelji su imali priliku zajedno s nastavnicima uvidjeti potrebe i interese učenika, te sukladno njima organizirati izvannastavne aktivnosti učenika - kvalitetno korištenje slobodnoga vremena.

Isto je Vijeće imenovalo roditelje za članove ocjenjivačkoga suda školskih natjecanja iz demokracije, zajedno s nastavnicima škole organiziralo humanitarni koncert „Vrapčića”. Prikupljena sredstva donirana su učenicima, koji odrastaju u teškim ekonomskim i socijalnim uvjetima.

AUKCIJA DJEČJIH LIKOVNIH RADOVA — BANJALUKA

Vijeće je roditelja O. Š. „Georgi Stojkov Rakovski” organiziralo aukcijske prodaje dječjih likovnih radova, kako bi se prikupila sredstva za popravak dotrajale školske ograde, oko koje se, inače, okuplja mladež problematičnog ponašanja.

PRIORITETI RAZVOJA ŠKOLE — GRADIŠKA

Vijeće je roditelja O. Š. „Kozarska djeca” uključeno u utvrđivanje pravaca i prioriteta razvoja škole. Roditelji su upoznati s ulogom i značajem njihovoga sudjelovanja u radu škole. Zajedno s nastavnicima utvrdili su aktualne probleme s kojima se susreće škola, te su zajedno uvidjeli neka moguća rješenja i pravce djelovanja.

NATJECANJE GLAZBENIH ŠKOLA I AKADEMIJA — GORAŽDE

Vijeće roditelji-škola u Osnovnoj muzičkoj školi „Avdo Smajlović” prvo je ovakvo vijeće organizirano u Bosansko-podrinjskom kantonu.

U Goraždu je u svibnju 2004. održano Federalno natjecanje učenika i studenata glazbenih škola i akademija. Domaćin ovog natjecanja bila je Osnovna muzička škola „Avdo Smajlović” iz Goražda. Sudjelovalo je 26 osnovnih i srednjih glazbenih škola iz cijele BiH, te dvije glazbene akademije - Muzičke akademije Univerzitetâ u Sarajevu i u Istočnom Sarajevu.

Veliki dio odgovornosti i tereta oko organizacije preuzeli su članovi Vijeća. U njihovom angažmanu urađeni su kompletni scenariji za dva veoma važna koncerta - održana na otvaranju i zatvaranju natjecanja. Predsjednik ovoga Vijeća je uzeo i ulogu voditelja na oba koncerta, a svim školama sudionicama Vijeće je pripremio i poklonilo suvenir grada Goražda, poznati goraždanski splav u staklu. Svi članovi Vijeća, uključujući i ostale roditelje koji su htjeli pomoći, organizirali su u prostorijama škole cjelodnevna dežurstva kako bi bili na raspolaganju predstavnicima škola sudionica natjecanja, dok su nastavnici škole imali obveze na mjestima održavanja natjecanja iz pojedinih disciplina. Od strane Udruženja muzičkih pedagoga u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji je ujedno i glavni organizator ovih natjecanja, stigla je ocjena da je organizacija Federalnog natjecanja „Goražde 2004.”, bila na visokoj razini i posebnu zahvalnost iskazali su Vijeću roditelji-škola pomenute škole.

OKRUGLI STOLOVI O AKTUALNIM TEMAMA, RASPRAVE —BRČKO

Aktivnosti Vijeća roditelja II Osnovne škole Brčko odvijaju se kroz razne poduke, okrugle stolove, akcije, a u posljednje vrijeme je istaknuta suradnja s Vijećem učenika. Na nekoliko sastanaka Vijeća roditelja istaknut je problem utjecaja medija na populaciju djece mlađeg uzrasta. Vijeće učenika također je ukazalo na sličan problem za razmatranje i zajedničkom aktivnošću skrenuli su pozornost javnosti na ovaj problem. Organiziran je okrugli stol na temu „Uloga medija u demokratskom društvu”. Sudionici okrugloga stola bili su: roditelji, nastavnici, učenici, predstavnici tijela vlasti i predstavnici medija. Organizator je bilo Vijeće roditelja škole. Zaključci doneseni na okruglom stolu javno su prezentirani putem sredstava informiranja. Pored ove aktivnosti održan je i sastanak Vijeća roditelja gdje su učenici predstavili svoja istraživanja na teme: „Zagađenost školskoga dvorišta” i „Osnivanje školske ambulante”. Vijeće roditelja je dalje preuzelo aktivnosti kako bi ovi problemi bili kvalitetno predstavljani nadležnim tijelima zaduženima za rješavanje ovih problema.

IZGRADNJA ŠPORTSKOGA IGRALIŠTA —VELAGIĆI (KLJUČ)

Osnovna škola Velagići, Općina Ključ je, zahvaljujući angažiranosti svoga Vijeća roditelja-škole na putu da dobije školsko igralište. Predsjednik je Vijeća, pročitavši natječaj u novinama za mogućnost podnošenja zamolbe i dobijanja sredstava potaknuo Vijeće; oni su sačinili zamolbu i javili se na natječaj. Nakon što su prošli proceduru i dobili sredstva za izgradnju športskoga igrališta, čekao ih je drugi značajan korak - poticanje Općine i Mjesne zajednice čije je zemljište, pošto škola ne posjeduje vlastiti prostor. Zahvaljujući njihovoj angažmanu i poticanju neophodnih sudionika, Općina i Mjesna zajednica su se suglasile uknjižiti zemljište za igralište kao vlasništvo Osnovne škole Velagići. Tako će djeca zahvaljujući svojim roditeljima i njihovoj svjesnosti o značaju obrazovanja i neminovnosti i njihova uključivanja, ako žele kvalitetnije obrazovanje, dobiti športski teren na kojemu će moći ispoljavati svoju kreativnost.

Brojni su primjeri suradnje vijeća roditelja i tijela jedinica lokalne samouprave na polju rješavanja pitanja od zajedničkoga interesa.

Primjeri u ovom Vodiču samo su ilustracija pojedinih polja aktivnog i učinkovitog djelovanja roditelja, i zamišljeni su kao poticaj onima koji su se tek sada posvetili aktivnom sudjelovanju u odgoju i obrazovanju svoje djece putem rada u vijeću roditelja.

Sastanci

Vijeće se roditelja dogovara i prati ispunjenje svojih aktivnosti putem sastanaka. Da bi sastanak ispunio svoju svrhu, treba ga odgovorno organizirati, uz dobru tehnički pripremu. Treba izbjegavati sastanak ako se ista informacija može prenijeti putem telefona, e-maila ili kratkoga izvješća.

Vrijeme održavanja sastanka mora biti usklađeno s obvezama većine roditelja. Moglo bi se razmišljati i o usvajanju stalnoga termina redovitih sastanaka, ukoliko se članovi s tim slažu.

Mjesto sastanaka treba biti jednako dostupno za sve zainteresirane. Ako vijeće roditelja ima svoju prostoriju, održavat će sastanke tamo, a ako ne, onda u učionici ili zbornici škole.

Dnevni red sastanka treba utvrditi prije samoga sastanka i dostaviti svim sudionicima, koji će, zatim, dostaviti svoje prijedloge. Dnevni red treba usvojiti na početku svakoga sastanka ili komunikacijom prije sastanka.

Kako voditi sastanak?

- Otvaranje: početni dio, u kojemu se odredi sadržaj i način rada na sastanku.
- Usmjeravati i poticati raspravu: predsjednik vijeća vodi i usmjerava, sudionici raspravljaju.
- Donositi odluke i zaključke po dnevnom redu.
- Pri zatvaranju sastanka: dogovoriti i usuglasiti zaključke sa sastanka.

Zapisnik sa sastanka treba biti jezgrovit, kratak, pregledan i konkretan. Treba ga raščlaniti prema rasporedu sastanka i dnevnom redu, treba sadržavati nadnevak, vrijeme i dužinu trajanja sastanka, popis sudionika i onih koji su bili odsutni, kratki raspored i navode konstatacija, preporuka i zaključaka.

PREPORUKE ZA SASTANKE

- Odrediti za svaki sastanak jasnu svrhu i ciljeve
- Osobno se dobro pripremiti za sastanak
- Izabrati odgovarajuću prostoriju za sastanak
- Pridržavati se dnevnoga reda i rasporeda
- Pozorno odmjeriti kada i koliko vremena je potrebno za raspravu
- Koristiti znanje i vještine svih sudionika

UPOZORENJA ZA ODRŽAVANJE SASTANAKA

- Ne sazivati sastanak, čak ni "redoviti", ako nije stvarno potreban
- Ne čekati na one koji kasne, ako za to ne postoje posebni razlozi
- Ne dopuštati uporedne rasprave na sastancima i sami se ne upuštati u njih
- Ne pokušavati provesti u djelo odluku ukoliko sudionici nisu o njoj dovoljno raspravljali
- Ne polemizirati neposredno s drugim sudionicima

Korisno je imati na umu da u radu tijekom sastanka može doći do konfliktnih situacija. Treba znati na vrijeme prepoznati ovakve situacije i pokušati riješiti sukob.

Najčešći izvori sukoba su loša informiranost članova i nedostatak komunikacije, kao i sukob interesa, te način donošenja odluka.

Kako riješiti sukobe?

Odluke treba donositi koncenzusom, kada god je to moguće. To nije kompromis i preglasavanje, već dogovor kroz raspravu zasnovanu na iskrenoj volji za razumijevanje svih sudionika. Članovi vijeća roditelja trebaju otvoreno komunicirati, stvarajući ozračje u kojem svaki član ima pravo izraziti određena mišljenja, svoja viđenja i stavove na sastancima.

Pokušajte otvoreno razgovarati o problemu i tražiti najbolja rješenja. Postavite prioritete u radu, razmišljajte pozitivno i podsjetite se svojih zajedničkih ciljeva i vrijednosti.

Sljedeća pitanja možete koristiti kod raščlambe i procjene svoga rada:

- o Koliko dobro zajednički radimo?
- o Raščlanjujemo li uspješno probleme na koje nailazimo u radu?
- o Koliko učinkovito donosimo odluke?
- o U kojoj su mjeri članovi slobodni u iznošenju svoga mišljenja?
- o Postoji li međusobno povjerenje u skupini?

Informiranje i javnost rada

Pružanje ispravne i pravodobne informacije o radu vijeća roditelja osnov je korektnog odnosa i suradnje s tijelima škole i drugim tijelima, roditeljima i učenicima.

Posebno je važno da vijeće ima razvijen sustav komunikacije s drugim roditeljima koji nisu članovi vijeća. Jedan od mogućih načina na koji se to može postići jesu roditeljski sastanci, preko kojih bi predstavnici vijeća roditelja mogli predstavljati svoje ostvarene i planirane aktivnosti, a drugi roditelji iznijeti svoja mišljenja, potrebe i prijedloge.

Oblici i načini informiranja o radu vijeća roditelju su:

- ✿ razgovori
- ✿ oglasna ploča (na kojoj bi uvijek trebao stajati vaš poslovnik, program rada, te zapisnik s posljednjega sastanka)
- ✿ knjiga oglasa
- ✿ pisma
- ✿ školski razglas
- ✿ izvješća
- ✿ informativni i promotivni materijal (letci, brošure...)
- ✿ web-stranica

Predstavnici su roditelja u školskom odboru izabrani iz vijeća roditelja. Ti izabrani predstavnici nazoče sastancima školskoga odbora i predstavljaju stavove roditelja odboru. Važno je da ovi predstavnici redovito komuniciraju s vijećem roditelja i prenose informacije i odluke sa sastanaka. Također, predstavnici roditelja u školskome odboru trebaju zastupati mišljenja i inicijative vijeća roditelja.

Rad je vijeća roditelja javan, te protok informacija treba biti dvosmjernan i kontinuiran, kako u samoj skupini, tako i u vanjskoj komunikaciji s drugim tijelima. Vijeće bi roditelja redovito trebalo organizirati sastanke s ovim tijelima, kako bi ih upoznao sa sadašnjim aktivnostima vijeća roditelja, ili predložilo buduće na kojima bi željeli raditi, te tražilo njihovo sudjelovanje i potporu za rad.

U tijeku jedne školske godine vijeće bi roditelja trebalo načiniti izvješće o svom radu i prezentirati ga školskome odboru, ravnatelju i nastavnicima. Također, možete na svoje sastanke pozvati, po potrebi, pedagoga škole, ravnatelja, predstavnike školskoga odbora i vijeća učenika.

Dokumentacija i pismohrana

Kako biste mogli učinkovito raditi, nužno je o svojim aktivnostima pažljivo voditi potrebnu dokumentaciju. Pored zapisnika trebate dokumentirati odluke, pisma, preporuke, izvješća, pravila rada, izvode iz zakona, kao i novinske članke, objavljene informacije, slike i fotografije, snimke i videozapise, plakate, projektnu dokumentaciju i sve ostale rezultate vašega rada i djelovanja.

Ukoliko imate mogućnosti, veoma je korisno podatke o svom radu sačuvati i na računalu, budući da vam ova dokumentacija može često ponovno trebati za raščlambe, odnosno procjene rada vijeća, a time ćete pomoći i budućim članovima, a možda ćete neka svoja iskustva i aktivnosti objaviti u nekoj publikaciji.

INFORMACIJA O UDRUZI ZA SURADNJU RODITELJA I ŠKOLA U BOSNI I HERCEGOVINI

Udruga za suradnju roditelja i škola u Bosni i Hercegovini osnovana je 2005. godine i djeluje na prostoru cijele Bosne i Hercegovine. Članove Udruge čine roditelji, nastavnici, učenici i građani koji žele djelovati sukladno vrijednostima koje Udruga promovira, a koje odražava partnerstvo u odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini.

Polja djelovanja Udruge su:

- animiranje roditelja, nastavnika, učenika i građana, njihovo uključivanje i formiranje vijeća roditelja, obuka i umrežavanje kroz različite aktivnosti,
- suradnja s obrazovnim vlastima, institucijama i drugima tijelima na svim razinama,
- promoviranje i zastupanje prava na dobrobit djece, mladeži, roditelja i nastavnika.

Ciljevi Udruge:

- aktivno uključuje roditelje, nastavnike, učenike i građane u obrazovni sustav,
- umrežava i promovira vijeća roditelja,
- radi na edukativnim programima i aktivnostima,
- promovira prava roditelja, nastavnika i učenika,
- utječe i sudjeluje u kreiranju odgojno-obrazovnoga rada,
- radi na promoviranju volonterstva,
- razvija dijalog s obrazovnim vlastima i organizacijama civilnoga društva.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Živimo u društvu koje pred nas uvijek i iznova stavlja nove izazove, ali i mogućnosti. Odgoj i obrazovanje, kao i sama škola kao ustanova, u procesu su reforme, pa je tako i uloga svih sudionika u tom procesu drukčija, zahtjevnija. Potreba za stalnim usavršavanjem svih sudionika u obrazovnom procesu, ali i potreba za istinskim partnerskim djelovanjem je velika. Reforma sustava obrazovanja zahtijeva aktivno uključenje svih roditelja i nastavnika, ali i izravnih korisnika samog obrazovnog sustava - učenika.

Naročito je uloga roditelja u tom procesu izuzetno važna. Mi imamo mogućnost, ali i obvezu, da zajedno s nastavnicima i obrazovnim vlastima damo svoj doprinos u obrazovanju po mjeri učenika. Možemo se informirati, predlagati, konkretno djelovati, ali i odlučivati o pitanjima koja se tiču odgoja i obrazovanja naše djece.

Ovaj vodič je tek putokaz kako ispuniti svoje moralne i zakonske obveze. Koristeći ponuđene mogućnosti, a ispunjavajući svoje obveze, budimo primjer našoj djeci kako da budu aktivni i odgovorni članovi ovoga društva, spremni prihvatiti i odgovore na sve njegove izazove.

Roditelji - članovi Udruge za suradnju roditelja i škola u Bosni i Hercegovini.

KOME SE MOŽETE OBRATITI

Za informacije i potporu unutar škole obratite se: stručnoj službi, stručnim i upravnim tijelima škole, te vijeću roditelja.

Izvan škole, potporu vam mogu dati roditelji, predstavnici općinskih tijela vlasti, zavodi za školstvo...

U tekstu koji slijedi navedene su adrese i brojevi telefona onih koji vam mogu biti od pomoći.

Zavodi za školstvo

Republički pedagoški zavod Republike Srpske

Miloša Obilića 39

78 000 Banja Luka

Tel/Fax: 051 430 100

Prosvjetno-pedagoški zavod Unsko-sanskog kantona

Alije Đerzeleza 6

77 000 Bihać

Tel/fax: 037 223 441, 223 154, 222 770

Pedagoški zavod Tuzlanskog kantona

Bosne Srebrne 119/Muftije ef. Kurta bb

75 000 Tuzla

Tel: 035 320 220

Fax: 035 320 221

Pedagoški zavod Zeničko-dobojskog kantona

Zmaja od Bosne bb

72 000 Zenica

Tel: 032 243 125, 243 129

Fax: 032 401 627

Pedagoški zavod Bosansko-podrinjskog kantona

Kulina Bana 3

73 000 Goražde

Tel/fax: 038 224 259

Prosvjetno - pedagoški zavod Hercegovačko-neretvanskog kantona

Mithata Hujdura Hujke bb

88 000 Mostar

Tel: 036 570 045

Zavod za školstvo Hercegovačko-neretvanskog kantona

Kralja Zvonimira 14

88 000 Mostar

Tel: 036 316 655, 312 188

Prosvjetno-pedagoški zavod Kantona Sarajevo
Maršala Tita 54/II
71 000 Sarajevo
Tel: 033 220 967
Fax: 033 562 218

Pedagoška institucija, Brčko Distrikt
Reisa Džemaludina Čauševića 60
76 000 Brčko
Tel/fax: 049 217 804

Ministarstva obrazovanja

Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine
Trg Bosne i Hercegovine 1
71 000 Sarajevo
Tel: 033 221 073
Fax: 033 221 074

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
Trg Republike Srpske 1
78 000 Banja Luka
Tel: 051 338 461
Fax: 051 338 853

Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti
Ured u Sarajevu:
Obala Maka Dizdara 2
71 000 Sarajevo
Tel: 033 276 370
Fax: 033 276 380

Ured u Mostaru:
Stjepana Radića 33
88 000 Mostar
Tel: 036 355 700
Fax: 036 355 742

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Unsko-sanskoga kantona
Alije Đerzeleza 6
77 000 Bihać
Tel: 037 222-770
Fax: 037 223 004

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Posavskoga kantona
Jug I bb
76 270 Orašje
Tel/fax: 031 713 356

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa Tuzlanskoga kantona
Slatina 2
75 000 Tuzla
Tel: 035 281 296
Fax: 035 281 340

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskoga kantona
Zmaja od Bosne bb
72 000 Zenica
Tel: 032 243 120; 243 121
Fax: 032 243 123

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Bosansko-podrinjskoga kantona
Zaima Imamovića 2
73 000 Goražde
Tel: 038 224 259
Fax: 038 220 934

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona
Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Kantona Središnja Bosna
Stanična 43
72 270 Travnik
Tel/fax: 030/511-214

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanskog kantona
Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona
Stjepana Radića 3
88 000 Mostar
Tel: 036 312 186
Fax: 036 316 792

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa Zapadnohercegovačkog kantona
Stjepana Radića 3
88 220 Široki Brijeg
Tel: 039 705 801
Fax: 039 703 235

Ministarstvo obrazovanja i znanosti Kantona Sarajevo
Reisa Džemaludina Čauševića 1
71 000 Sarajevo
Tel: 033 562 128
Fax: 033 562 218

Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa Kantona 10
Stjepana II Kotromanića bb
80 101 Livno
Tel/fax: 034 200 900

Odjel za obrazovanje Vlade Brčko Distrikta
Bulevar mira 1
76 000 Brčko
Tel/fax: 049 214 503

Centri za socijalnu zaštitu

Ostale nadležne institucije, ustanove, organizacije i udruge koje se bave pitanjima mladeži

Ovdje bismo izdvojili organizacije koje se bave promicanjem rada vijeća učenika:

Stiftung Schueler Helfen Leben
SHL office Sarajevo
Husrefa Redžića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel. 033 550 660
Fax. 033 550 661
E mail: office@shl.ba

SHL house Sarajevo
Lepenička 89
7120 Ilidža-Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel: 033 773 000
Fax: 033 773 002
E mail: house@shl.ba
Web: www.shl.ba

Omladinski komunikativni centar - OKC
Kralja Petra I Karađorđevića 113 - 115
78 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina
Tel/Fax: 051 347 431
Tel/Fax: 051 347 432
E-mail: okcbl@okcbl.org
Web: www.okcbl.org

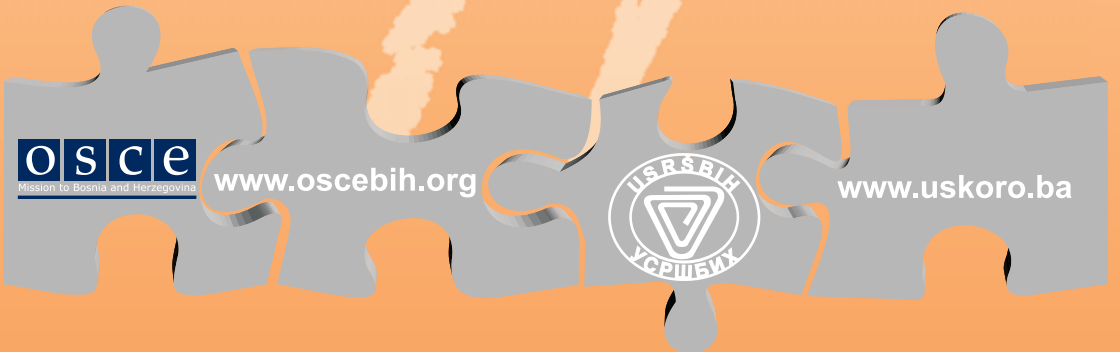
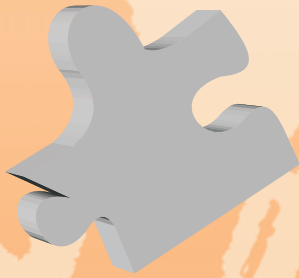
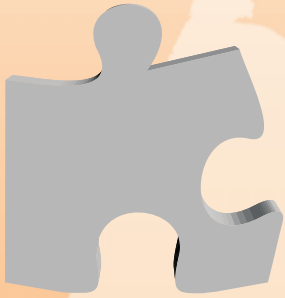
CIVITAS@BiH
Hamdije Čemerlića 39
71000 Sarajevo
Tel: 033 619 592
Fax:033 619 858
E-mail: rdzidic@civitas.ba
Web: www.civitas.ba

BIBLIOGRAFIJA

- Filipović, I. (1994), Kako biti bolji roditelj, Zagreb, Alinea
- Glasser, W. (1994), Kvalitetna škola, Zagreb, Educa
- Charnov, D., Rutsch, C. (2001.), Utjecati na promjene, Centar za obrazovne inicijative Step by Step, Sarajevo
- Osnove demokratskog školskoga menadžmenta, Publikacija CES Program 2003-2006, Sarajevo, veljača 2006.
- Gordon, T. (1996), Škola roditeljske djelotvornosti, Zagreb, Poduzetništvo Jakić d.o.o.
- Franković, D., Pregrad, Z., Šimleša, P. (1963), Enciklopedijski rječnik pedagogije, Zagreb, Matica Hrvatska
- Škola u zajednici: Roditelji partneri u školi, urednik Pepeljak, S. i urednici suradnici Hasić, O., Buljubašić, F., Husić, H., Sarajlić, M., Bogunović, A. (2005.). Izdavač: Udruženje vijeća škola i roditelja Tuzlanskoga kantona
- Informator o načinu rada vijeća/savjeta učenika i vijeća škole i roditelja po važećim zakonima o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, urednici Husić, H., Pepeljak, S., Sarajlić, M., Bogunović, A., Jurić, M., Šimić, D., Ključanin, S. (2005.). Izdavač: Nevladine organizacije - CRS i BOSPO
- Covey, S. R. (1998.) Sedam navika uspješnih obitelji, Mozaik knjiga, Zagreb
- Konvencija o pravima djeteta (2001.) Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, Zagreb
- Obrazovni priručnik za nastavnike „Posebne potrebe u učionici”, studijski materijal UNESCO-a

OSCE
Mission to Bosnia and Herzegovina

www.oscebih.org

www.uskoro.ba